ZAŃGER

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

№ 9 (302) 2026

БАСТЫ ТАҚЫРЫП / ТЕМА НОМЕРА

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ СОТ САРАПТАМАСЫ:
ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ СОТ ТӨРЕЛІГІНДЕГІ
РӨЛІ МЕН МАҢЫЗЫ

СУДЕБНАЯ ЭКСПЕРТИЗА В КАЗАХСТАНЕ:
РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ В СОВРЕМЕННОМ ПРАВОСУДИИ

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ДЕЛЕГАЦИЯСЫ ҚАЗАҚСТАН ЖОҒАРҒЫ СОТЫНДА БОЛДЫ

Қазақстан Жоғарғы Сотының Төрағасы Асламбек Мерғалиев Өзбекстан Жоғарғы Соты төрағасының орынбасары Акрам Шукуровпен және Өзбекстан Жоғары Судьялар Кеңесі төрағасының орынбасары Нодира Бобохоновамен кездесу өткізді.

Қазақстан тарапынан кездесуге Сот әкімшілігінің басшысы Наиль Ахметзакиров, Астана қалалық сотының төрағасы Айдар Смағұлов, Сот әкімшілігі басшысының орынбасары Болат Жоламанов және Өзбекстан тарапынан ЖСК судьясы Сұлтанмұрат Давлетмуратов, ЖС судьясы Носир Зайнабидинов және ПӘ жоба үйлестірушісі Иван Никонов қатысты.

Тараптар екі елдің сот жүйелерінің дамуын, реформалардың өзекті бағыттарын және одан әрі тәжірибе алмасу мүмкіндіктерін талқылады.

А.Мерғалиев Қазақстанда жүзеге асырылып жатқан негізгі өзгерістер туралы айтты. Соның ішінде азаматтар үшін сот төрелігін қолжетімді және түсінікті етуге, бұзылған құқықтардың тиімді қорғалуын қамтамасыз етуге ерекше назар аударылып жатқанын жеткізді. Соттар мен судьялардың тәуелсіздігін нығайту, сондай-ақ сот процестерін цифрландыру да басты басымдық ретінде атап өтілді.

Н.Бобохонова өзбек тарапының сот әкімшілігі институтын құру және сот реформасы тәжірибесімен бөлісудегі Қазақстанның тәжірибесін зерттеуге қызығушылық танытқанын білдірді.

Кездесуге қатысушылар одан әрі ынтымақтастықтың маңыздылығын атап өтті. Олардың айтуынша, тәжірибе алмасу сот төрелігі саласындағы табысты практиканы зерттеуге, ортақ мәселелерді шешудің тиімді шешімдерін қабылдауға және Қазақстан мен Өзбекстан арасындағы дәстүрлі достық байланыстарды нығайтуға мүмкіндік береді.

Кездесу барысында ҚР Жоғарғы Сотының Ахуалдық орталығында қонақтарға соттарда енгізілген заманауи цифрлық шешімдер мен IT-құралдары көрсетілді. Сондай-ақ халықаралық сарапшылардың жоғары бағасына ие болған судьялардың кәсіби қызметін бағалаудың қазақстандық моделі таныстырылды.

Қонақтар Астана қалалық сотында және қылмыстық істер жөніндегі ауданаралық сотта болды. Оларға электрондық сот жүйелері, сот жұмысында цифрлық шешімдердің қалай қолданылатыны көрсетілді.

Бұл сапар сот реформаларын талқылау алаңы ғана емес, сонымен қатар практикалық тәжірибе алмасуға және сот төрелігін жүзеге асырудың заманауи тәсілдері туралы білуге мүмкіндік берді.

ZAŃGER

№ 9 (302) ҚЫРКҮЙЕК 2026 ж.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

- Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты
- Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты
- Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасы
- Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі
- Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
- Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті
- Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС / РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Әмір Досжан Сарманқұлұлы
Қазақстан Республикасы Судьялар одағының Төрағасы
Председатель Союза судей Республики Казахстан

Мерғалиев Асламбек Амангелдіұлы
Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы
Председатель Верховного Суда Республики Казахстан

Азимова Эльвира Әбілхасымқызы
Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының Төрағасы
Председатель Конституционного Суда Республики Казахстан

Асылов Берік Ноғайұлы
Қазақстан Республикасының Бас прокуроры
Генеральный Прокурор Республики Казахстан

Сәрсембаев Ерлан Жақсылықұлы
Қазақстан Республикасының Әділет министрі
Министр юстиции Республики Казахстан

Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың ректоры
Ректор КазНу им. аль-Фараби

Сыдықов Ерлан Бәтташұлы
Л.Н.Гумилев ат. Еуразия ұлттық университетінің ректоры
Ректор Евразийского национального университета им. Л.Н.Гумилева

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Абдрасулов Ермек Баяхметович
з.ғ.д., проф., «Сот билігі және салыстырмалы құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Судебная власть и сравнительное право»

Борчашвили Исидор Шамилович
з.ғ.д., проф., «Қылмыстық құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Уголовное право»

Қоғамов Марат Шекішұлы
з.ғ.д., проф., «Қылмыстық процесс» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Уголовный процесс»

Мельник Роман Сергеевич
з.ғ.д., проф., «Әкімшілік құқық және әкімшілік іс жүргізу» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Административное право и административный процесс»

Мороз Светлана Павловна
з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Частное право»

Сүлейменов Майдан Күнтуарұлы
з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің бас редакторы
д.ю.н., проф., главный редактор раздела «Частное право»

Убигалиев Ергали Абилкасимович
Алматы қ. кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі сотының төрағасы, «Азаматтық іс жүргізу», «Ювеналды әділет» бөлімдерінің жауапты редакторы
Председатель суда по делам несовершеннолетних г. Алматы, ответственный редактор разделов «Гражданское право», «Ювенальная юстиция»

Шаяхметова Айым Галымбековна
Астана қалалық сотының судьясы, доктор PhD, «Халықаралық құқық» бөлімінің жауапты редакторы
Судья суда города Астаны, доктор PhD, ответственный редактор раздела «Международное право»

Авторлық және аралас құқықты бұзғандарға Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылық көзделген.

Журналдағы мақала авторларының пікірі мен көзқарасы редакцияның ресми көзқарасымен сәйкес келмеуі мүмкін.

Нарушение авторских прав и смежных прав предусматривает ответственность в соответствии с законами РК. Мнения и взгляды, содержащиеся в данном журнале, могут не совпадать с официальной позицией редакционной коллегии журнала и отражают авторскую точку зрения.

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

Досжан Әмір
Айбарлы Алтын Орда нағыз мұрагер жұртына оралды 4

СОТ БИЛІГІ
СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ

Самат Таусаров
Судьялар одағы: сот төрелігі қағидаттарына қызмет еткен орнықты 30 жыл 12

Азамат Бурамбаев
Судьялар одағы – құқық пен әділдіктің сенімді тірегі 16

ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ІС ЖҮРГІЗУ
АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО И АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ПРОЦЕСС

Дамир Абдугалиев
«Правительственный арбитраж» – новый этап в АППК..... 20

Гульнара Абдрахманова
Принцип добросовестности недропользователей в практике рассмотрения инвестиционных споров 25

Канат Макажанов
Институт примирения в административном процессе 30

Алтынай Сәулембекова
Тұрғын үй қатынастарына қатысты дауларды қарауда қалыптасқан бірыңғай сот тәжірибесі 33

Ризагүл Жұмаділова
Атқарушылық өндіріс саласындағы өзекті мәселелер мен оларды шешу жолдары 36

БАСТЫ ТАҚЫРЫП
ТЕМА НОМЕРА

Қазақстандағы сот сараптамасы: қазіргі заманғы сот төрелігіндегі рөлі мен маңызы

Судебная экспертиза в Казахстане: роль и значение в современном правосудии

Бақытжан Байтілесов
Қазақстан Республикасында сот сараптамасын дамытудың заманауи бағыттары: цифрландыру, жаңа технологиялар және әдіснаманы жетілдіру..... 41

Айгуль Сейдахметова
Судебной экспертизе Казахстана 75 лет. Становление, развитие и совершенствование в контексте современных правовых тенденций..... 46

Журнал Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде тіркелген. Тіркеуге қою туралы №2158-Ж, куәлік 2001 жылы 25 шілдеде берілді.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ
«Қазақстан Республикасы Судьялар одағы» РҚБ

Бас редактор: А.К. Беркімбаева
Дизайн және беттеуші: Г.А. Джаббарова
Редакцияның мекен-жайы: 050050, Алматы қ., Аққент ш/а, 32.

Материалдарды zanger-press@mail.ru электронды почтасына жолдау керек.
Фотосуреттер ашық ақпарат көздерінен алып қолданылды.

«Print House Gerona» баспаханасында басылды.
Алматы қаласы, Помяловского к-сі, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Теруге берілген күні 03.09.2026 ж.
А-4 форматы қағазы жылтыр, офсеттік баспа,
Таралымы: 2367 дана. № 994 тапсырыс

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан. Свидетельство о постановке на учет № 2158-Ж от 25 июля 2001 г.

УЧРЕДИТЕЛЬ
РОО «Союз судей Республики Казахстан»

Главный редактор: А.К. Беркимбаева
Дизайн и верстка: Г.А. Джаббарова
Адрес редакции: 050050, г. Алматы, мкр. Аккент, д.32.

Материалы присылать по адресу: zanger-press@mail.ru
Использованы фотоматериалы из открытых информационных источников.

Отпечатано в типографии «Print House Gerona».
г. Алматы, ул. Помяловского, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Сдано в печать: 03.09.2026 г.
Формат А-4. Бумага мелованная, печать офсетная, 5,5 п.л.
Тираж: 2367 экз. Заказ № 994

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

Назгуль Имамбаева, Толкын Жакупова
Современные подходы к организации судебно-экспертных исследований при расследовании гибели и травмирования военнослужащих 51

Назым Муканова
Новое нормативное постановление Верховного Суда Республики Казахстан как фактор развития судебной экспертизы по делам о защите чести, достоинства и деловой репутации 55

Даурен Карашев
Чей это кошелек? Доказывание фактического контроля над цифровыми активами в уголовном процессе 60

Манара Бекжанова
Есірткі қылмыстарын тергеуде сот сараптамасын тағайындаудың тәртібі мен маңызы 64

АЗАМАТТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ
ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕСС

Айнаш Машрап
Мемлекеттік тілдің азаматтық сот ісін жүргізудегі рөлін арттырудың өзекті мәселелері 68

Айгуль Нурлыбекова
Мнимые сделки с недвижимостью. Как попытка обойти закон может привести к утрате жилья 73

Сәбит Рүстемов
Отбасы, неке дауларында медиацияны қолданудың маңызы мен тиімділігі 76

Нартай Әріпхан
Особенности рассмотрения дел по установлению факта признания отцовства . 79

ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ
УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС

Мақсат Досжанов
Қылмыстық процестегі азаматтық талапты қарау – дербес процестік құқықтық құрал 83

Аян Кусаев
Жол-көлік апаты бойынша қылмыстық жауапкершілік белгілеудің ортақ тәжірибесі 85

Динара Қасымқызы
Арест имущества и фиктивные сделки в рамках статьи 216 Уголовного кодекса РК 87